

Wegwijzer voor startende leesmediaconsulenten in het primair onderwijs

Alle basisinformatie
voor een goede
start in de
bibliotheek op
school.

Inhoud

Inleiding	3
1. Leesbevordering	5
2. De Bibliotheek op school	7
3. Doorontwikkeling de Bibliotheek op school	10
4. Digitale Geletterdheid	13
Tot slot	16

Inleiding

Als leesconsulent po ga jij aan de slag om de literatuur- en leesbevordering in het *primair onderwijs* te vergroten waardoor het leesplezier, de taalvaardigheid, het taalbegrip en het leesvertrouwen van de leerlingen zal verbeteren. Dit document bevat alle basisinformatie die je nodig hebt om een goede start te maken in jouw werk bij de bibliotheek. Het is een handig naslagwerk wat je op elk moment kunt raadplegen de eerste periode en/of om je persoonlijke voortgang en ontwikkeling bij te houden.

Als je nieuw bent in de bibliotheekwereld komt er veel op je af: naast jouw eigen educatie-werkveld moet jij je ook verhouden tot de rest van de domeinen (programming, collectie, taalhuis, communicatie, front office etc.) van de bibliotheek en het netwerk daaromheen.

Het openbare bibliotheekstelsel in Nederland bestaat uit; het Rijk (landelijk), de provincie en de gemeente. De lokale bibliotheken, de provinciale ondersteuningsinstellingen (POI's) en de Koninklijke Bibliotheek vormen samen één netwerk van openbare bibliotheekvoorzieningen.

Wie zijn de belangrijkste spelers in het bibliotheekveld?

Landelijk

Provinciaal

Lokaal

Voor advies op alle domeinen richten bibliotheekmedewerkers zich tot hun eigen POI. Een Provinciale Ondersteunings Instelling heeft als taak én verantwoordelijkheid, om met hun kennis en expertise bibliotheken te adviseren, te inspireren en te helpen om toekomstbestendig te worden. Voor jou als leesconsulent is de POI extra belangrijk, omdat via de provincie de landelijke programma's op het gebied van leesbevordering (de Bibliotheek op school bijv.) worden uitgerold. De POI kan helpen bij het implementeren van deze aanpak, monitort de subsidieaanvragen en biedt continue de laatste informatie en onderzoeken aan op het gebied van leesonderwijs. De adviseurs educatie van de POI werken nauw samen met Stichting Lezen en de Koninklijke Bibliotheek.

Hoogstwaarschijnlijk heeft jouw manager een eigen inwerkprogramma voor jou klaarliggen. Probeer goed te achterhalen wat er van jou verwacht wordt, wat het educatiebeleid is van jouw bibliotheek, hoe de samenwerking en financiering met de gemeente is vastgelegd en welke visie jouw afdeling heeft voor het primair onderwijs, de Bibliotheek op school en digitale geletterdheid. Samen met de algemene introductie in de bibliotheekwereld zijn dit belangrijke gegevens om helder te krijgen voor jezelf. In de vele gesprekken met scholen die

zullen volgen zul je jullie beleid, jouw visie en kennis moeten verantwoorden, uitleggen en soms verdedigen. Zorg dat je ten alle tijden beslagen ten ijs komt en weet hoe de lijnen intern én in de bibliotheekwereld lopen.

Tips

- Bekijk het organogram van jouw bibliotheek om visueel inzichtelijk te krijgen hoe de verschillende domeinen met elkaar verbonden zijn.
- Het is verstandig om een kijkje te nemen op [Bibliotheekcampus.nl](https://bibliotheekcampus.nl). Dit is een platform met een scholingsaanbod voor medewerkers van openbare bibliotheken. Hier vind jij een ruim aanbod aan cursussen, nascholing en e-learnings die je goed kunt gebruiken in je werk als leesconsulent en om te werken aan je doorontwikkeling binnen dit vakgebied.

Acties

- Bekijk de e-learning Blik op het nieuwe bibliotheekwerk. Deze onlinetraining vind je op [Bibliotheekcampus.nl](https://bibliotheekcampus.nl) en geeft een overzicht van hoe de bibliotheekbranche in elkaar steekt, wat de maatschappelijke opgaven zijn voor de bibliotheek en wat dit vraagt van de medewerkers.
- Maak kennis met de Adviseur Educatie (primair onderwijs) van jouw POI via het kopje Contact op pro.debibliotheekopschool.nl en vraag welke ondersteuning en adviezen zij jou kunnen aanbieden. Dit verschilt namelijk per POI. Schrijf je in voor de educatie nieuwsbrieven van deze POI.

1. Leesbevordering

De leesvaardigheid van kinderen daalt al een paar jaar, zo blijkt uit nationale en internationale onderzoeken. Met name het leesbegrip, het diep lezen en de leesvaardigheid is steeds minder goed ontwikkeld. Deze drastische daling zorgt ervoor dat het primair onderwijs moet veranderen om deze trend te stoppen.

De wetenschap biedt scholen opties voor effectief leesonderwijs waarbij leesbegrip (begrijpend lezen) niet meer wordt aangeboden als apart vak, maar geïntegreerd wordt in de rest van het taal- en literatuuronderwijs, gekoppeld aan wereldoriëntatie. Hoewel nog lang niet alle scholen zo ver zijn dat zij dit al toepassen op hun curriculum, is het wel belangrijk om hiervan op de hoogte te zijn. Het geeft je een stevige basis van waar vanuit jij - als leesconsulent- het juiste advies kunt geven.

De Bibliotheek *op school* (dBos) is een bewezen aanpak in de strijd tegen de dalende

leesmotivatie, de achteruitgang van leesbegrip en als aanpak tegen laaggeletterdheid. Het lezen van jeugdliteratuur en andere rijke teksten, zorgen voor het vergroten van je eigen wereld. Lezen zet je aan tot nadenken, waardoor je empathie kunt krijgen voor een ander en is daardoor een voorwaarde voor burgerschapsvorming en het vergroten van kansengelijkheid. Daarnaast prikkelt lezen de fantasie en activeert creativiteit op alle gebieden. Het leesplezier staat hierbij natuurlijk voorop: als helpende volwassene (leesconsulent én leerkracht) adviseer en ondersteun je leerlingen bij het maken van boekkeuzes.

De Bibliotheek *op school* po maakt deel uit van een doorgaande leeslijn op het gebied van lezen en digitale geletterdheid (0-20 jaar), binnen het programma Tel mee met Taal van het ministerie van OCW. Onder te verdelen in 4 categorieën:

1. **BoekStart** (0-4 jaar)
2. **de Bibliotheek op school primair onderwijs** (4-12 jaar)
3. **de Bibliotheek op school voortgezet onderwijs** (12-18 jaar)
4. **de Bibliotheek op school beroepsonderwijs** (16-20 jaar)

In die laatste categorie vallen ook dBos voor het mbo en de pabo. De aanpak wordt gemaakt en gefinancierd door de KB (Koninklijke Bibliotheek) en Stichting Lezen en in samenwerking met de stichting Samenwerkende Provinciale OndersteuningsInstellingen Nederland (SPN).

2. De Bibliotheek op school

De aanpak de Bibliotheek op school is een samenwerking tussen bibliotheek, gemeente en scholen, gebaseerd op zeven bouwstenen. De praktijk wijst uit dat de meesten bibliotheken een eigen variant hebben, gebaseerd op deze bouwstenen.

Daarbij moet er gezegd worden dat de Bibliotheek op school meer is dan alleen maar een kast met boeken (Bouwsteen Collectie) en het uitvoeren van losse leesbevorderingslessen in de klas (Bouwsteen Activiteiten). Je zult zelf aan de hand van dit document, de opleidingen die jij gaat volgen, naslagwerken en advies van jouw eigen POI, merken dat sommige varianten efficiënter zijn in de strijd tegen de ontleding dan anderen.

De basis is weliswaar een goede boekencollectie, maar de grootste impact creëer je als de school de noodzaak ziet van goed leesonderwijs en dit ook wil borgen (Bouwsteen Netwerk & Beleid) met een gedegen plan (Bouwsteen Taal- en

Leesplan). Hiervoor moet een heel schoolteam meegenomen worden in deze aanpak. De training en nascholing voor leerkrachten door jullie educatieteam (Bouwsteen Expertise) is daarom erg cruciaal. De voortgang van de interventies worden bijgehouden en geanalyseerd met behulp van de Monitor. Dit meetinstrument (Bouwsteen Monitor) onderzoekt en maakt inzichtelijk wat de opbrengsten zijn van jullie samenwerking. Een goed gevulde schoolbibliotheek, met digitale ondersteuning (Bouwsteen Digitale Diensten) is belangrijk, maar met een goed doordacht plan waar aandacht is voor literaire activiteiten, die geïntegreerd zijn in het dagelijkse onderwijs, verander je daadwerkelijk écht iets aan de leesprestaties.

De valkuil zit in het overnemen van de leesactiviteiten van de leerkrachten. Als leesconsulent ben jij een paar uur per week, of een paar keer per jaar, op school aanwezig. Het is veel belangrijker om de leerkrachten handvatten te geven zodat zij zelf deze visie op lezen in hun eigen onderwijspraktijk kunnen toepassen. De focus op het adviseren en inspireren van de leerkracht zorgt ervoor dat juist de leerlingen hiervan de vruchten plukken. Als jij de leerkracht plezier kan laten hebben met jeugdliteratuur, straalt deze leerkracht dat ook uit naar de leerlingen. Houd de effectiviteit van de combinatie van deze bouwstenen in je achterhoofd bij jouw eigen teamvergaderingen en zeker in de gesprekken met scholen. Beide

partijen moeten tijd willen steken in deze aanpak, zorg daarom dat de verwachtingen vooraf n goed bekend zijn bij de school.

De website pro.debibliotheekopschool.nl heeft een Toolkit met voor elke bouwsteen alle relevante informatie, webinars, instructies en werkvormen die je nodig hebt. Je vindt er zelfs huisstijlen en sjablonen die je kunt gebruiken bij eventuele presentaties. Neem echt de tijd om dit rustig te bekijken in deze eerste periode. Het is veel informatie in één keer, probeer daarom elke week een bouwsteen uit de toolkit te pakken om dieper op in te duiken. Deze bouwstenen zijn de basis van jouw kennis als leesconsulent.

De zeven bouwstenen:

Netwerk & Beleid

Op strategisch niveau samenwerken met belanghebbende partners in een leesbevorderingsnetwerk, waarbij doelen worden geborgd in beleid.

Activiteiten

Dagelijkse aandacht voor (voor)lezen en organiseren van activiteiten (ook voor ouders) rondom leesbevordering en leescultuur, waaronder aansluiten bij jaarlijks terugkerende landelijke leesbevorderingscampagnes.

Expertise

Organiseren van deskundigheidsbevordering (m.b.v. opleidingen, handleidingen en instructies, congressen, onderzoeksrapporten) voor bibliotheekpersoneel en partners uit het netwerk. De expertise is in ieder geval gericht op het verbeteren van de (voor)leescultuur in de kinderopvang, op school en thuis.

Monitor

Organiseren van kwalitatief en kwantitatief (monitor)onderzoek om inzicht te geven in de opbrengsten van de tactische samenwerking, en om de resultaten te koppelen aan het (voor) lees- en mediaplan.

Leesomgeving & Collectie

Aanbieden van een kwalitatief hoogstaande, op de doelgroep toegesneden en actuele collectie (digitaal en fysiek), een aantrekkelijke leesomgeving in de vorm van een boekenhoek of schoolbibliotheek, plekken om rustig (voor) te lezen en professionele intermediairs.

Digitale diensten

Creëren en actief inzetten van digitale ondersteunende diensten voor de intermediair (inclusief ouders), zoals een website voor professionals of een ouderwebsite, en voor de kinderen, zoals jeugdbibliotheek.nl. Digitale diensten ondersteunen andere bouwstenen.

(Voor)lees- en mediaplan

Op tactisch niveau samenwerken volgens een doelgerichte planmatige leesbevorderingsaanpak.

Als leesconsulent is jouw directe aanspreekpunt binnen de school de leescoördinator. Dit is een leerkracht die de extra taak heeft gekregen om zich bezig te houden met het leesonderwijs. Bij de aanpak van de Bibliotheek op school is het een vereiste dat deze leerkracht de cursus Open Boek volgt (zie Bibliotheekcampus.nl). In deze cursus wordt de leerkracht klaargestoomd tot leescoördinator en leert er hoe deze kennis over te dragen naar het schoolteam. Dat laatste is erg

belangrijk: als de draagkracht ontbreekt binnen schoolteams voor leesbevordering, zullen de vele inspanningen niet beklijven. Jouw leidinggevende of jouw educatiespecialist-collega zullen daarom - voorafgaand aan de implementatie van dBos - afspraak maken met de directie van de school en daarna met het schoolteam. Bij deze directie- of schoolteamgesprekken op 'jouw' school zul jij natuurlijk ook aansluiten om jouw bevindingen te delen.

Tips

- Maak afspraken met jouw leidinggevende dat je, de komende maanden, wekelijks even kan sparren met een vaste collega (een buddy) en met de leidinggevende zelf. Het is belangrijk dat je al je vragen juist in deze beginperiode kunt stellen en dat iemand je mee op sleeptouw kan nemen.
- Het is een goed idee om met een aantal collega leesconsulenten mee te lopen. Hoe gaan zij in gesprek met een school? Welke vragen stellen zij? Hoe bereiden zij een les voor leerkrachten voor en hoe geven zij die les? Wat is hun visie op een goede dBos? Door mee te kijken kun je het geven van lessen en het leiden van gesprekken je sneller eigen maken.
- In een later stadium kun je ook een dag meelopen met een leesconsulent voortgezet onderwijs en een BoekStart coach. Omdat de programma's in een doorgaande leeslijn zijn ontwikkeld is het handig om de overlap tussen jullie werkelden te zien.
- Hoewel Open Boek gericht is op leescoördinatoren in wording, is het erg interessant om als leesconsulent een paar lessen aan te schuiven of zelfs deze cursus in zijn geheel te volgen. Je leert op deze manier het perspectief van de leerkracht kennen, wat je weer kan helpen in adviesgesprekken.

Acties

- Volg de opleiding Leesconsulent de Bibliotheek op school via Bibliotheekcampus.nl. En bekijk voor meer verdieping het stapel model van opleidingen.
- Bestudeer de hierboven besproken Toolkit van de Bibliotheek op school po op pro.debibliotheekopschool.nl (website voor alle professionals die werken met deze aanpak).
- Meld je aan bij het platform BiebtoBieb.nl om in contact te komen met andere bibliotheekmedewerkers in heel Nederland en op de hoogte te blijven van de laatste trends in het werkveld.
- Nieuwsbrieven zijn een belangrijk communicatiemiddel in bibliotheekland. Als leesconsulent stuur je een email naar info@debibliotheekopschool.nl om je aan te melden voor de nieuwsbrief de Bibliotheek op school po.

Studiemateriaal

- De doorgaande leeslijn: De lees-ontwikkeling van 0-20 jaar, Stichting Lezen
- Open Boek, Jos Walta
- www.lezeninhetpo.nl, Stichting Lezen, SLO en de Taalunie
- De professionele leesmediaconsulent. Handreiking rollen en kwaliteiten, Stichting Lezen
- Aan de slag met de Conceptkerndoelen Nederlands, Stichting Lezen.

3. Doorontwikkeling de Bibliotheek op school

Bibliotheken die al een aantal jaren met de aanpak van dBos werken, merkten op dat de samenwerking vaak wat eenzijdig werd: de school nam vooral de bouwsteen Collectie af en wilde daarnaast dat de leesconsulent leesbevorderingslessen in de klas kwam geven. De focus lag volledig op de leerlingen en de leerkracht kon in het slechtste geval even iets voor zichzelf doen.

Deze manier van werken leidt niet tot een verbetering van de leesvaardigheid en taalvaardigheid van de leerlingen. Voor de klas staan als leesconsulent is een leuke activiteit, maar de opbrengst alleen hiervan is niet groot genoeg om een daadwerkelijk verschil te maken in de strijd tegen laaggeletterdheid en daarmee de kansenongelijkheid.

Tegelijkertijd zien we dat scholen een transitie doormaken waarbij er meer wordt gekeken naar wetenschappelijke onderzoeken en hoe men

deze kennis kan toepassen in het onderwijs. Effectief leesonderwijs heeft zijn definitieve doorbraak gehad en het onderwijs is ervan doordrongen meer evidence informed (gebaseerd op de wetenschap) te werken. Sommige scholen experimenteren hier al mee door de standaard leesmethodes los te laten. Andere scholen laten zich voorzichtig adviseren hoe ze de teugels van de methode iets kunnen laten vieren door te kiezen voor een wat rijkere, andere leesmethode en het inbrengen van meer jeugdliteratuur.

Deze ontwikkelingen zorgen ervoor dat de Bibliotheek op school zich doorontwikkeld. Er vindt een focusverschuiving plaats van leerling naar leerkracht. De leesconsulent komt niet (alleen) meer een les aan de leerlingen geven, maar geeft een voorbeeldles aan de leerkrachten. De nadruk ligt veel meer op het adviseren van leerkrachten, het inspireren van schoolteams en het borgen van dit beleid met de directie. Er wordt van de school verwacht dat zij actief participeren in deze verandering, omdat zij zelf deze verandering ook willen doormaken op hun school. In het schema hieronder zie je de evolutie van de Bibliotheek op school. De meeste bibliotheken hebben een variant die valt onder 2.0. Sommige bibliotheken bewegen al voorzichtig naar de 3.0 toe. Alle varianten kunnen overigens naast elkaar bestaan,

waarbij een variant van alleen 1.0 niet meer wenselijk is vanwege de toekomstbestendige doorontwikkeling van de Bibliotheek *op school*, de eenzijdigheid van de samenwerking bij 1.0 en het gemis van efficiënt en effectief werken aan leesplezier en leesvaardigheid.

Als een school deze nieuwe rol van de bibliotheek niet wil of kan doorvoeren, kan de bibliotheek ervoor kiezen om de inspanningen ook terug te dringen. Er kan bijvoorbeeld afgesproken worden dat wanneer er alleen een collectie wordt afgenomen, dat dit geen samenwerking is die de Bibliotheek op school heet. De overgebleven lesuren kun je dan steken in trainingen voor docenten op een school die wél wil werken met deze doorontwikkeling.

	dBos 1.0	dBos 2.0	dBos 3.0
Rol leesconsulent	Ontzorgen van leerkrachten	Inspireren en nascholen van leerkrachten	Veranderen en borgen: écht samenwerken aan
Focus op	Leerlingen	Leerkrachten	Beleid
Activiteiten	• Lessen geven in de klas • Boekenshows voor leerlingen • Rijke teksten • Open Boek • Leskisten	• Werkvormen voordoen -> samendoen met de leerkracht -> zelf doen door de leerkracht • Boekenkring • Boekenshows voor leerkrachten • Training voor schoolteam in leesbevordering, Jeugdliteratuur en Werkvormen • Rijke teksten • Taal - en Leesplan	• Deelname leerteam (Professionele LeerGemeenschap) • Bijdragen aan Effectief Leesonderwijs • Begeleiding bij omslag maken methodes • Training voor schoolteam in leesbevordering, Jeugdliteratuur en Werkvormen • Rijke teksten • Evidence informed werken • Open Boek • Taal - en Leesplan
Collectie			

Tips

- Als leesconsulent beschik jij over een waardevolle expertise. Jij kunt aan de hand van kennis over jeugdliteratuur en leesbevordering, de school adviseren en leerkrachten helpen hun lessen met plezier te hervormen. Wees niet te bescheiden door alle verantwoordelijkheid op je te nemen en vraaggestuurd te werken. De aanpak van de Bibliotheek *op school* werkt het beste als de school ook een evenredig deel op zich neemt en het belang ziet van deze aanpak. De valkuil is dat de leesconsulent wil 'ontzorgen'. Dit is een term die je wil vermijden: jij ondersteunt én adviseert het schoolteam met jouw expertise.
- Op de website van SLO kun je onder het kopje Bewezen effectieve leesdidactiek alles vinden over effectief leesonderwijs en wat dit precies inhoudt. SLO staat voor Stichting Leerplan Ontwikkeling. Het is een landelijk expertisecentrum die producten en diensten aanbiedt met betrekking tot leerplanontwikkeling. Een van de taken is het ontwikkelen en testen van de kerndoelen, leerlijnen en referentieniveaus in opdracht van het ministerie van OCV.

Acties

Bij de doorontwikkeling van de Bibliotheek *op school* horen de volgende nascholingen voor leesconsulenten (via Bibliotheekcampus.nl):

- Werken met rijke teksten
- Didactiek voor leesconsulenten
- Van uitvoeder naar gesprekspartner
- Activerende workshops en trainingen ontwerpen en begeleiden

De waan van de dag in de bibliotheekwereld zorgt ervoor dat er niet altijd tijd en budget is om elke educatiemedewerker alle trainingen te laten volgen. Dit hoeft ook niet, de trainingen kunnen verdeeld worden binnen het team zodat elke leesconsulent toewerkt naar een eigen expertise. Het is wel belangrijk dat deze expertise binnen het team gedeeld wordt, zodat elke leesconsulent een basiskennis heeft van deze vaardigheden.

Het opdoen van presentatie- en gespreksvaardigheden kan ook geoefend worden met behulp van collega's cultuuronderwijs (bij voorkeur met een toneel of uitvoerende achtergrond). In jouw eigen organisatie lopen deze collega's misschien al rond, of je komt hen tegen op scholen en in jouw netwerk. Vraag of deze cultuurcollega's een laagdrempelige workshop willen geven, zodat je weet hoe je overkomt en welke kennis en oefening er nodig is om je zelfverzekerd hierin te laten voelen.

Studiemateriaal

- De zeven pijlers van onder wijs in begrijpend lezen, Stichting Lezen
- Leespraat: De leesomgeving & Vertel eens, Aidan Chambers
- Omdat Lezen loont, Yra van Dijk, Els Stronks et al.
- Rijke taal. Taaldidactiek voor het basisonderwijs, Erna van Koeven en Anneke Smits
- Bijna alles wat je moet weten over thematisch onderwijs, Eva Naaijken en Martin Bootsma
- Effectief leesonderwijs in de praktijk, Heleen Buhrs

4. Digitale Geletterdheid

Als leesmediaconsulent speel je een belangrijke rol in het versterken van leesvaardigheid en digitale geletterdheid op school. In september 2025 publiceerde SLO de definitieve conceptkerndoelen digitale geletterdheid. Hoewel kinderen opgroeien met technologie, zijn ze niet automatisch digitaal geletterd. Daarom is structurele aandacht voor digitale geletterdheid in het primair onderwijs noodzakelijk en biedt de Bibliotheek op school ondersteuning bij dit proces.

Digitale geletterdheid bestaat uit vier domeinen.

- **Mediawijsheid:** Het bewust, kritisch en actief omgaan met media, zodat gebruikers weloverwogen keuzes kunnen maken en verantwoord mediagedrag tonen.
- **Informatievaardigheden:** Het vermogen om informatie te zoeken, beoordelen, verwerken en effectief toe te passen. Deze vaardigheden zijn cruciaal bij het maken van bijvoorbeeld een werkstuk of onderzoek.
- **Computational thinking:** Het vermogen om problemen te analyseren, te denken in stappenplannen (algoritmen) en oplossingen te ontwerpen met behulp van concepten uit de informatica.

- **ICT-basisvaardigheden:** Basiskennis over het gebruik van standaardsoftware, computers, en netwerken om digitaal effectief te kunnen werken.

Binnen de Bibliotheek op school staan informatievaardigheden en mediawijsheid centraal. Goede informatievaardigheden maken leerlingen weerbaar tegen desinformatie en nepnieuws. Ze leren effectieve zoekstrategieën gebruiken, bronnen vergelijken en begrijpen welke informatie geschikt is voor hun doel. Mediawijsheid speelt hierbij een cruciale rol: leerlingen leren kritisch kijken naar de afzender, de context en de bedoeling van informatie. Met inspiratiesessies en praktische materialen

ondersteunen bibliotheken de leerkrachten om deze thema's in de klas te integreren. In de praktijk ervaren scholen digitale geletterdheid vaak nog als een extra activiteit, boven op het bestaande curriculum. Begin daarom laagdrempelig als leesmediaconsulent en laat de leerkrachten zien dat zij digitale geletterdheid vakoverstijgend en in context kunnen aanbieden.

Een duidelijke ingang ligt bij het taalonderwijs. Tijdens lees- en schrijfopdrachten leren leerlingen bijvoorbeeld informatie verzamelen, structureren en kritisch beoordelen. Als leesmediaconsulent kun je hier eenvoudig de verbinding maken met digitaal lezen, tekstbegrip, bronkritiek en tekstanalyse. Ook binnen andere vakken, zoals geschiedenis, aardrijkskunde, mens & maatschappij of wereldoriëntatie, werken leerlingen regelmatig met informatie en bronnen. Door daar ook aandacht te besteden aan het zoeken, vergelijken en beoordelen van digitale informatie, wordt digitale geletterdheid een vanzelfsprekend onderdeel van het onderwijs, in plaats van een losse activiteit. Door je goed te oriënteren en samen te werken, kun je digitale geletterdheid stevig verankeren in jouw leesmediaplan en scholen gericht ondersteunen bij deze belangrijke basisvaardigheid.

Acties:

- Onderzoek het beleid van je eigen organisatie. Wat is de visie op digitale geletterdheid? Welke rol wordt van jou als leesmediaconsulent verwacht?

Doe de E-learning Starten met digitale geletterdheid.

Link: [E-learning Starten met digitale geletterdheid](#)

- Verdiep je in de beschikbare materialen. Bekijk de toolkit van de Bibliotheek op school po over digitale geletterdheid en neem de Actiegids digitale geletterdheid door.

Bron: [Digitale geletterdheid – Pro site dBos](#)

- Kijk of er binnen je team een specialist digitale geletterdheid aanwezig is en zoek actief de samenwerking met collega's die zich in dit onderwerp hebben verdiept. Door kennis en ervaring te bundelen, sta je sterker in het contact met scholen. Wil je jezelf verder verdiepen in digitale geletterdheid? Dan kun je via Bibliotheekcampus.nl bijvoorbeeld de opleiding tot Mediacoach volgen of de e-learning Digistart voor het kind op de basisschool (4-12 jaar) bekijken.

Tips

Informeer bij jouw POI naar de mogelijkheden om de Train-de-trainer: inspiratiesessie digitale geletterdheid in het po te volgen. Tijdens deze fysieke bijeenkomst leer je hoe de inspiratiesessie is opgebouwd en hoe je deze zelf kunt geven aan leerkrachten op scholen. Zo kun je hen inspireren en ondersteunen om taal en digitale geletterdheid in samenhang in de klas aan te bieden.

Bron: Training 'Mediabewuste informatievaardigheden: weerbaar en bewust' | Probiblio

20210816_aan-de-slag-met-digitale-geletterdheid---bibliotheken--.pdf – In deze actiegids vind je tips en tools bij zeven bouwstenen. Deze helpen je op weg om als bibliotheek aan de slag te gaan met digitale geletterdheid in het onderwijs.

Studiemateriaal:

Kerdoelen digitale geletterdheid - SLO

- In september 2025 publiceert SLO de definitieve conceptkerndoelen digitale geletterdheid. Wil je aan de slag gaan met de nieuwe kerndoelen op jouw school? Download dan de kerndoelen in het kader hierboven.

20160216 - Stappenplan

Informatievaardigheden - printversie.pdf

– Bekijk dit stappenplan, deze is bedoeld als handreiking voor Onderwijsspecialisten en Lees(media)consulenten die informatievaardigheden willen opzetten, uitvoeren en ondersteunen.

Tot slot

Veranderingen doorvoeren in het onderwijs gaan wellicht trager dan jij gewend bent. Het is echt een proces van de lange adem en veel herhaling. Probeer altijd te onthouden dat er al heel veel op het onderwijs afkomt, dat er lange dagen gemaakt worden en er veel trends de revue al zijn gepasseerd.

Je zult dan ook met goede (wetenschappelijk onderbouwde) argumenten moeten komen om een school te overtuigen van het belang van de Bibliotheek op school. Zorg daarom dat je echt de tijd neemt om dit vak onder de knie te krijgen, om je in te lezen en de juiste scholing te volgen. Je kunt bovendien, heel laagdrempelig vragen stellen aan de adviseurs van jouw POI als je collega's het antwoord ook niet weten.

Het is daarnaast belangrijk dat je, op een leuke en ontspannen manier, op de hoogte blijft van alles wat er speelt op het gebied van leesbevordering en jeugdliteratuur. Dit is goed voor je persoonlijke ontwikkeling, jouw werkontwikkeling en vooral het plezier in je werk.

Tips

- Luister naar De Grote Vriendelijke Podcast, de eerste Nederlandse podcast voor volwassenen over jeugdliteratuur, van jeugdliteratuurrecensenten Bas Maliepaard en Jaap Friso.
- Abonneer je kosteloos op het tijdschrift Lezen van Stichting Lezen, dit blad is voor alle professionals die werken in de leesbevordering.
- Kijk op de kinderboekentop40 voor inspiratie
- Bekijk op de pagina sterboeken.nl de lessen voor verdiepend lezen bij reflecterende boeken.

Acties

- Doe titelkennis op door jeugdboeken te lezen of te luisteren via de (online) bibliotheek.
- Meld je aan voor inspiratiedagen, congressen en werkgroepen van je eigen (of een andere) POI. Zo blijf je geïnspireerd, geïnformeerd en ontmoet je collega's uit het educatiewerkveld van andere bibliotheken.
- Bezoek het jaarlijkse congres van Stichting Lezen, Lezen centraal, waarbij de laatste trends en ontwikkelingen in het denken over leesbevordering aan bod komen.
- Eens in de vier jaar organiseert Stichting Lezen een wetenschappelijk congres. Tijdens dit congres worden er onderzoeksresultaten op het gebied van lezen gepresenteerd uit verschillende disciplines. Dit congres is zeker aan te raden voor jou als leesconsulent om je onderbouwing voor effectief leesonderwijs kracht bij te zetten.
- Bekijk de monitor resultaten van de scholen. De leescirkel geeft hiervoor een goed overzicht. Hiermee kun je een goed gesprek aangaan voor het jaarwerkplan.

Meer informatie?

Wil je meer weten over jouw start als Leesmediaconsulent, jouw persoonlijke ontwikkelingspad, over De bibliotheek op school of literatuureducatie in het po? Neem contact op met onze adviseurs Educatie jeugd & jongeren voor het primair onderwijs.

Colofon

In opdracht van Probiblio ontwikkeld en geschreven door Michelle Smit, Adviseur Educatie jeugd & jongeren (primair onderwijs)

The logo for Probiblio, featuring the word "Pro" in a large, bold, white sans-serif font above the word "biblio" in a smaller, bold, white sans-serif font, both set against a solid blue square background.

**Pro
biblio**